

Kirje/Brev

13.2.2023

VN/4391/2023

VN/4391/2023-OKM-1

Jakelun mukaan/Enligt sändlista

Tilauskoulutuksen järjestämistä koskevan lainsäädännön noudattaminen / lakttagande av lagstiftningen om ordnandet av uppdragsutbildning

Opetus- ja kulttuuriministeriö järjesti 6.2.2023 korkeakoulujen johdolle ja koulutuksesta vastaaville henkilöille tapaamisen, jossa käsiteltiin kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointiin liittyviä haasteita, erityisesti korkeakoulujen järjestämään tilauskoulutukseen ja erilaisten agenttien hyödyntämiseen liittyen. Tilaisuudessa käytyyn keskusteluun viitaten opetus- ja kulttuuriministeriö haluaa kiinnittää korkeakoulujen huomiota seuraavaan.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut voivat yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan järjestää opiskelijaryhmälle korkeakoulututkintoon johtavaa opetusta niin, että koulutuksen tilaa ja rahoittaa Suomen valtio, toinen valtio, kansainvälinen järjestö taikka suomalainen tai ulkomainen julkisyhteisö, säätiö tai yksityinen yhteisö.

Tilauskoulutus on korkeakoulujen liiketoimintaa ja sen järjestäminen perustuu korkeakoulun ja tilaajan väliseen sopimukseen. Korkeakoulu päättää itsenäisesti, minkä sisältöistä ja minkälaiselle ryhmälle se tutkintokoulutusta myy. Tilauskoulutukseen osallistuviin ei sovelleta korkeakoulujen opiskelijavalintäsäännöksiä, vaan opiskelijaryhmä valikoituu lähtökohtaisesti tilaajan toimesta. Korkeakoulujen tulee kuitenkin sopimusta tehdessään varmistua paitsi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain kelpoisuussäännösten noudattamisesta, myös opiskelijoiden valmiuksista koulutuksen suorittamiseen, erityisesti riittävästä kielitaidosta. Korkeakoulut vastaavat järjestämänsä tutkintokoulutuksen laadusta ja siitä, että tutkinnon suorittaneilla on tutkinnon edellyttämä osaaminen.

Tilauskoulutusopiskelijoilta ei peritä lukuvuosimaksuja, vaan koulutuksen kustannukset maksaa kokonaisuudessaan tilaaja. Koulutuksen tilaajalla on oikeus periä tilauskoulutukseen osallistuvilta opiskelijoilta sen sijaintivaltion lainsäädännön tai oman käytäntönsä mukaisia maksuja, lukuun ottamatta EU/ETA-alueen kansalaisia ja heidän perheenjäseniä sekä heihin rinnastettavia henkilöitä.

Vaikka tilaaja valitseekin koulutukseen osallistuvan opiskelijaryhmän ja se voi periä koulutukseen osallistuvilta maksuja, tilauskoulutusta ei ole tarkoitettu korkeakoulujen opiskelijavalintojen kiertämiseen. Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaan korkeakoulut eivät voi järjestää tilauskoulutusta, jos on ilmeistä, että koulutus tilataan siinä tarkoituksessa, että tilauskoulutukseen osallistuvat voisivat välttää yliopistolain tai ammattikorkeakoululain mukaisen opiskelijavalinnan. Jos tilaajan tarkoituksena on ainoastaan välittää omaehtoisesti hakeutuvia opiskelijoita korkeakouluun ja periä suomalaiselle korkeakoululle maksamansa maksut täysimääräisesti takaisin opiskelijoilta, tilauskoulutuksen tarkoituksena on kiertää korkeakoulun opiskelijavalinnat. Tällaisen tilauskoulutuksen järjestäminen on yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaan kielletty.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Omaehtoisesti suomalaisiin korkeakouluihin hakeutuvien ulkomaalaisten valintaan tulee tilauskoulutusta koskevien säännösten sijaan soveltaa yliopistolain ja ammattikorkeakoululain opiskelijavalintaa ja lukuvuosimaksuja koskevia säännöksiä. Tällöin korkeakoulut voivat hyödyntää erilaisia agentteja, mutta korkeakoulu vastaa opiskelijavalinnan toteuttamisesta itse. Korkeakoulut vastaavat myös siitä, että niiden markkinoinnin ja opiskelijarekrytoinnin tukena käyttämät palvelut välittävät oikeaa tietoa hakijoille suomalaiseseen korkeakouluun hakeutumisesta.

Itsenäisesti opiskelijoille palveluita tarjoavien, korkeakouluista riippumattomien konsulttien mahdollisesti antamien virheellisten tietojen aiheuttamien ongelmien välttämiseksi korkeakoulun tulee omassa viestinnässään selvästi ilmoittaa, että kaupallisten toimijoiden kautta hakeminen ei tuota etua korkeakouluun pääsyssä, ja että kaikkiin koulutuksiin voi hakea ilman hakemiseen liittyviä maksuja esimerkiksi Opintopolku.fi-palvelun kautta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö muistuttaa, että kaikkien korkeakoulujen tulee kiinnittää tarkasti huomiota tilauskoulutusta koskevaan lainsäädäntöön ja varmistaa, että sen solmimat tilauskoulutus sopimukset ovat lainsäädännön mukaisia ja turvaavat riittävällä tavalla korkeakoulun oikeudellisen aseman ja taloudelliset saatavat. Tilauskoulutuksesta suoritettavien maksujen perimistä edesauttaa, jos tilaajan tulee suorittaa maksut ennen koulutuksen alkamista tai maksuille on luotettavan rahoituslaitoksen myöntämä turvaava vakuus.

Korkeakoulujen tulee tilauskoulutuksen järjestämisestä neuvotellessaan edellyttää tilaajalta riittäviä selvityksiä koulutuksen tilaamisen tarkoituksesta ja muista asiaan vaikuttavista seikoista. Jos korkeakoululle syntyy epäily siitä, että tilaaja toimii ainoastaan opiskelijoiden välittämistarkoituksessa ilman muuta intressiä koulutuksen tilaamiseen, sen tulee pyytää tilaajalta lisäselvitystä tai suoraan hylätä tilauspyyntö. Tilaajan ja korkeakoulun väliseen sopimukseen tulisi sisällyttää määräykset sopimuksen purkamisesta myös tilanteissa, joissa tilaajan todetaan antaneen virheellisiä tai puutteellisia tietoja. Korkeakoulujen tulee myös varmistua siitä, että sopimuksen osapuolet tuntevat oman roolinsa ja vastuunsa ja että tilauskoulutukseen osallistuvat opiskelijat ovat tietoisia muista tutkinto-opiskelijoista poikkeavasta asemastaan, esimerkiksi siitä, että tilaajan maksukyvyttömyys tai muu sopimusrikkomus voi johtaa opiskeluoikeuden päättymiseen.

Yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaan tilauskoulutukseen sovelletaan mainittujen lakien kelpoisuussäännöksiä, ns. SORA-säännöksiä opiskelijaksi ottamisen edellytyksistä ja opiskeluoikeuden peruuttamisesta sekä kurinpitosisä säännöksiä. Tilauskoulutusopiskelijoilla on myös oikeus hakea muutoista opintosuorituksen arvosteluun samoin kuin muilla opiskelijoilla. Muilta osin tilauskoulutusopiskelijoihin ei sovelleta yliopistolain ja ammattikorkeakoululain opiskelijoita koskevia säännöksiä, vaan heidän asemansa määräytyy toisaalta tilaajan ja korkeakoulun välisen sopimuksen perusteella, toisaalta tilaajan ja opiskelijan välisen sopimuksen perusteella. Tilauskoulutusopiskelijoiden oikeusturvasta tulee huolehtia sisällyttämällä tilaajan ja korkeakoulun väliseen sopimukseen riittävät määräykset opiskelijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista, mm. opintojen etenemistä koskevista vaatimuksista ja tutkinnon suorittamisen enimmäisajasta.

Huolellisella sopimusvalmistelulla voidaan vähentää erilaisia tilauskoulutukseen liittyviä ongelmatilanteita ja ehkäistä epäselvyyksistä aiheutuvia mainehaittoja korkeakouluille ja suomalaiselle koulutusjärjestelmälle.

Undervisnings- och kulturministeriet ordnade den 6 februari 2023 ett möte för högskolornas ledning och utbildningsansvariga personal för att diskutera utmaningarna med att rekrytera internationella studerande, särskilt när det gäller den uppdragsutbildning som ordnas av högskolorna och användningen av olika agenter. Med hänvisning till diskussionen vid mötet vill undervisnings- och kulturministeriet fästa högskolornas uppmärksamhet vid följande:

Enligt universitetslagen (558/2009) och yrkeshögskolelagen (932/2014) kan universitet och yrkeshögskolor ordna undervisning som leder till högskoleexamen för en grupp av studerande så att utbildningen beställs och finansieras av finska staten, en annan stat, en internationell organisation, ett finskt eller utländskt offentligt samfund eller en finsk eller utländsk stiftelse eller privat sammanslutning.

Uppdragsutbildningen är en affärsverksamhet för högskolorna och ordnandet av den baserar sig på ett avtal mellan högskolan och beställaren. Högskolorna beslutar självständigt vad den examensutbildning som säljs ska innehålla och till vilken typ av grupp den ska riktas. Bestämmelserna om an-

tagning av studerande till högskolor tillämpas inte på dem som deltar i uppdragsutbildning, utan studerandegruppen utses i regel av beställaren. När högskolorna ingår avtal ska de dock se till att behörighetsvillkoren i universitetslagen och yrkeshögskolelagen iakttas och att de studerande har tillräckliga färdigheter att avlägga utbildningen, särskilt när det gäller språkkunskaper. Högskolorna ansvarar för kvaliteten på den examensutbildning som de ordnar och för att de som avlagt examen har den kompetens som krävs för examen.

Terminsavgifter tas inte ut av studerande inom uppdragsutbildningar, utan kostnaderna för utbildningen betalas i sin helhet av beställaren. Den som har beställt utbildningen har rätt att av de studerande som deltar i uppdragsutbildningen ta ut avgifter i enlighet med lagstiftningen i beställarens placeringsstat eller i enlighet med beställarens praxis, med undantag för medborgare i EU/EES-området och deras familjemedlemmar samt därmed jämförbara personer.

Även om beställaren väljer vilken grupp av studerande som deltar i utbildningen och beställaren kan ta ut avgifter av dem som deltar i utbildningen, är uppdragsutbildningen inte avsedd för att kringgå högskolornas antagning av studerande. Enligt universitetslagen och yrkeshögskolelagen får en högskola inte ordna uppdragsutbildning om det är uppenbart att utbildningen beställs för att de som deltar i uppdragsutbildningen ska kunna undvika studerandantagningen enligt de nämnda lagarna. Om beställarens avsikt endast är att fungera som mellanhand för studerande som på eget initiativ söker till högskolan och att till fullt belopp återkräva de avgifter som beställaren betalat till den finländska högskolan från de studerande, är syftet med uppdragsutbildningen att kringgå högskolornas studerandantagningar. Enligt universitetslagen och yrkeshögskolelagen är det förbjudet att ordna sådan uppdragsutbildning.

På antagningen av utländska studerande som på eget initiativ söker till utbildning vid finländska högskolor ska det i stället för bestämmelserna om uppdragsutbildning tillämpas bestämmelserna om antagning av studerande och terminsavgifter enligt universitetslagen och yrkeshögskolelagen. Högskolorna kan då utnyttja olika agenter, men högskolan ansvarar själv för att genomföra antagningen av studerande. Högskolorna ansvarar också för att de tjänster som de använder till stöd för marknadsföring och studeranderekrytering förmedlar rätt information till de sökande om hur man ansöker till en finländsk högskola.

För att undvika problem på grund av eventuellt felaktig information från konsulter som är oberoende av högskolorna och som självständigt tillhandahåller studerandeservice, ska högskolan i sin egen kommunikation tydligt uppge att ansökan via kommersiella aktörer inte ger någon fördel i högskoleantagningen och att det är möjligt att söka till samtliga utbildningar utan betala någon avgift, till exempel via tjänsten Studieinfo.fi.

Undervisnings- och kulturministeriet påminner om att alla högskolor bör fästa noga uppmärksamhet vid den lagstiftning som gäller uppdragsutbildning och se till att de avtal som ingås om uppdragsutbildning är förenliga med lagstiftningen och att de i tillräcklig grad tryggar högskolans rättsliga ställning och ekonomiska fordringar. Det är lättare att ta ut avgifter för uppdragsutbildning om beställaren måste betala avgifterna innan utbildningen inleds eller om det finns en betryggande säkerhet för avgifterna som beviljats av ett tillförlitligt finansiellt institut.

Högskolorna ska vid förhandlingar om ordnande av uppdragsutbildning förutsätta att beställaren lämnar tillräckliga redogörelser för syftet med beställningen av utbildningen och för andra omständigheter som inverkar på ärendet. Om högskolan misstänker att beställaren agerar enbart i syfte att förmedla studerande utan något annat intresse av att beställa utbildningen, ska högskolan begära ytterligare förtydliganden av beställaren eller direkt avslå begäran om beställning. Avtalet mellan beställaren och högskolan ska innehålla bestämmelser om hävning av avtalet även i sådana situationer där beställaren konstateras ha lämnat felaktiga eller bristfälliga uppgifter. Högskolorna ska också försäkra sig om att avtalsparterna känner till sina egna roller och ansvarsområden och att de studerande som deltar i uppdragsutbildningen är medvetna om att deras ställning skiljer sig från andra examensstuderande, t.ex. att fall av insolvens eller annat avtalsbrott hos beställaren kan leda till att studierätten upphör.

På uppdragsutbildningen tillämpas enligt universitetslagen och yrkeshögskolelagen behörighetsvillkoren i de nämnda lagarna, de s.k. SORA-bestämmelserna om förutsättningar för antagning som studerande och indragning av studierätten samt andra disciplinära bestämmelser. Studerande inom uppdragsutbildningar har också rätt att söka ändring i bedömningen av en studieprestation på samma sätt som andra studerande. I övrigt tillämpas inte de bestämmelser som gäller studerande i universitetslagen och yrkeshögskolelagen på studerande inom uppdragsutbildning, utan deras ställning grundar sig på ett avtal mellan beställaren och högskolan å ena sidan och mellan beställaren och den studerande å den andra. Rättsskyddet för studerande som deltar i uppdragsutbildning ska tryggas genom att det i avtalet mellan beställaren och högskolan tas in tillräckliga bestämmelser om de studerandes rättigheter och skyldigheter, t.ex. i fråga om förutsättningar för framsteg i studierna och maximitiden för att avlägga examen.

Genom omsorgsfull avtalsberedning är det möjligt att minska antalet problem som kan uppstå i samband med uppdragsutbildning och förebygga oklarheter som kan skada högskolornas och det finländska utbildningssystemets anseende.

Ylijohtaja

Atte Jääskeläinen

Hallitusneuvos

Laura Hansén

Jakelu/Sänd-
lista

Oulun yliopisto
Lappeenranta–Lahden teknillinen yliopisto LUT
Helsingin yliopisto
Hämeen ammattikorkeakoulu Oy
Turun ammattikorkeakoulu Oy
Aalto-korkeakoulusäätiö sr
Jyväskylän yliopisto
Karelia-ammattikorkeakoulu Oy
Itä-Suomen yliopisto
Lapin yliopisto
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy
Turun yliopisto
Tampereen ammattikorkeakoulu Oy
Vaasan yliopisto
Tampereen yliopisto
Yrkeshögskolan Arcada Ab
Åbo Akademi
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy
LAB-ammattikorkeakoulu Oy
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy
Laurea-ammattikorkeakoulu Oy
Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu Oy
Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy
Centria-ammattikorkeakoulu Oy
Vaasan ammattikorkeakoulu Oy - Vasa yrkeshögskola Ab
Lapin ammattikorkeakoulu Oy
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy
Savonia-ammattikorkeakoulu oy
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy
Ab Yrkeshögskolan vid Åbo Akademi
Taideyliopisto
Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy
Svenska Handelshögskolan
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry

Tiedoksi/För
känne-dom

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Erityisavustaja Klaara Tapper
Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen

VN/4391/2023-OKM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: